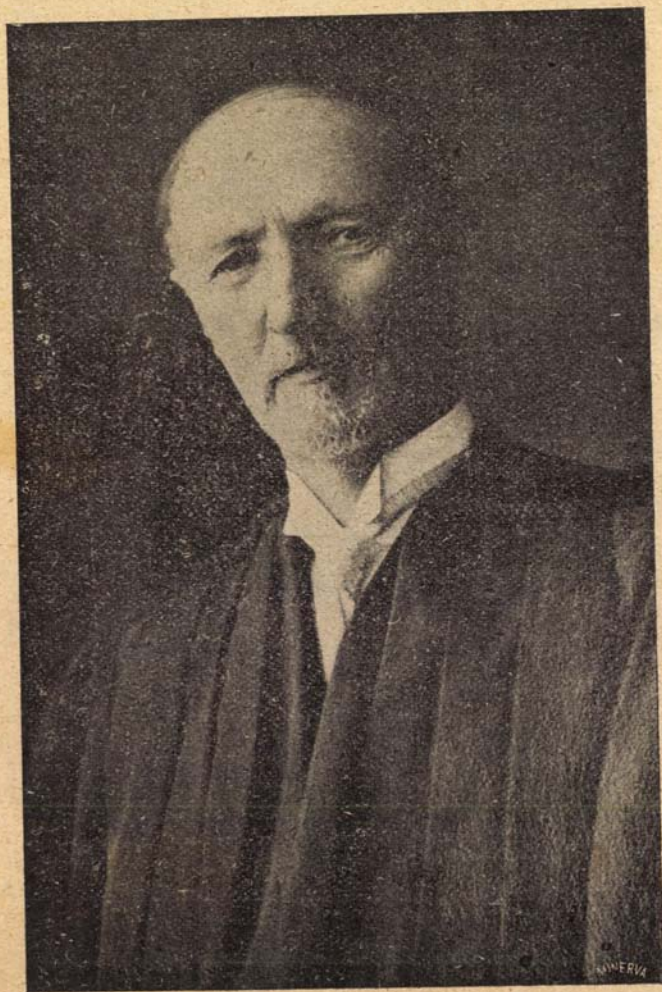


UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET



Dr. BOROS GYÖRGY, unitárius püspök.

*Mélts. Dr. Ferenczy Géza főgondnok ur

Aita-mare [Nagyajta]

Az egy igaz Isten nevében. A főpásztor első izenete.

Az én kedves és nagyon szeretett unitárius atyámfiaiak, testvéreimnek küldöm első főpásztori köszönetemet és üdvözetemet, mert tetszett egyházunk legfőbb hatóságának, a zsinati Főtanácsnak Tordán az Úrnak 1928. esztendejében, május 20-án, a püspökséget egyenlő akarattal rám ruházni.

„Hálát adok a mi Urunknak, hogy engem hívnek ítél, rendelvén a szolgálatra.“

Titeket arra kérlek és intelek, legyetek szorgalmasok az Isten előtt kedves dolgokban. A hitet, melyet ajándékképpen Istentől kaptunk, tartsátok meg és ápoljátok szívetek drága kincseivel: szeretettel, hosszú türéssel, áldozatokkal és buzgó imádsággal. Ha így cselekesztek boldogok lesztek és szeretett vallásunk és egyházunk virágozni fog Isten dicsőségére, embertársaink javára.

Én ezért fogok fáradozni Isten segedelmével lelkenek és testemnek minden erejével. Isten áldása és kegyelme legyen és maradjon ti rajtatok egyenkint és összesen!

Dr. Boros György,
unitárius püspök.

Püspökválasztó zsinat.

Torda, 1928. május 20.

A legelső unitárius zsinat 1568-ban, Tordán tartatott meg. Azóta 360 esztendő telt el, s ime ismét zsinat volt Tordán, püspökválasztó zsinat. Van valami mélyebb jelentősége annak, hogy most, amikor a kultusztörvény egyre jobban és jobban bele kíván nyulni egyházi autonómiánkba, ez a püspökválasztó zsinat Tordán tartatott meg. Legyen ennek a városnak 1557, 1568 és 1928-ban a vallásszabadság klasszikus földjévé avatott nimbusza figyelmeztető. Az unitárius püspök, Dávid Ferenc és az egyetlen unitárius király-fejedelem, János Zsigmond, ki tudták mondani a nagy szót: a hit Isten ajándéka, senkit sem szabad üldözni hitéért. Erről az egy határozatról ismernek minket Amerikában, Angliában s a művelt nyugaton. E nélkül a határozat nélkül azt sem tudnák e messze előrehaladott és hatalmas országokban, hogy Erdély egyáltalán létezik. Örizzük és őrizze meg minden arra hivatott, ennek a határozatnak szellemét, mert ennek az országnak, a benne élő

népeknek és minden vezető embernek örök dicsőséget és a külföld előtt tiszteletet, tekintélyt fog szerezni a vallásszabadság respektálása.

A zsinatra már napokkal azelőtt megkezdődött a zarándokolás. Nemcsak a zsinat szavazati joggal bíró egyházi tanácsosok és képviselők jöttek el, hanem azoknak családtagjai, a nagyszámu érdeklődő közönség. Az elszállásolást a tordai egyházközség, élén Lőrinczi Dénes esperes-lelkésszel és Adorján Géza gondnokkal fáradságot nem ismerő körültekintéssel és minden dicséretet megérdemlő buzgósággal látta el. Külön elismerés és köszönet illeti meg a helybeli hatóságokat, kik a legnagyobb előzékenységgel segítettek mindent megtenni a zsinat minél fényesebbé és sikerültebbé tételéhez. Tekintve, hogy az összes erdélyi magyar, sőt román ujságok is részletes tudósítást hoztak a zsinat lefolyásáról és hogy a Keresztény Magvető külön számban fogja hozni az összes elhangzott beszédeket és általában a történeteket, mi csak röviden regisztráljuk a zsinat lefolyását. A zsinat előtti napon, szombaton, az egyház egyeteme elhunyt nagy püspöke, Ferencz József, emlékének áldozott. Délelőtt az istentiszteleten Dr. Kiss Elek theologiai dékán mondotta az egyházi beszédet emelkedett előadásban. Délután emlékünnepély volt, melyen Szent-Iványi József dr. főgondnok mondott szónoki lendületű, tartalmas megnyitót, Dr. Borbély István kolozsvári igazgató-tanár pedig úgy méreteiben, mint tartalmában nagyarányú és nagyhatású emlékbeszédet. Ezután Pállfi Márton adta elő ez alkalomra irt mély gondolatokkal telt, magaszárnyalású ódáját. A tordai Dávid Ferenc vegyeskar, a Tordai Dalkör és a filharmónikus zenekar jól sikerült számai egészítették ki az ünnepély műsorát.

A püspökválasztó zsinat vasárnap reggel kilenc órakor vette kezdetét. A Vigadó zsufolásig telt nagytermében Dr. Ferenczi Géza, rangban idősebb főgondnok feszült csendben nyitotta meg a gyűlést, bejelentve, hogy a zsinat egyetlen tárgya Ferencz József utódjának megválasztása. Szavazás előtt szót kért Dr. Kiss Elek theologiai dékán, s meghatott hangon, a hagyományos unitárius egység megőrzése szempontjából kérte azokat, kik esetleg rá kívántak volna szavazni, hogy tekintsenek el ez alkalommal az ő személyétől. A kiküldött szavazatszedő bizottság, Gvidó Béla esperes-közügyigazgató, Kaáli Nagy Árpád, maroskőri felügyelőgondnok és Dr. Demeter Lőrinc kereszturi iskolafelügyelőgondnok ezután megtette az előkészületeket a szavazatok beszédésére. Körülbelül háromnegyed órát vett igénybe a szavazás, mely után Dr. Ferenczy Géza főgondnok ismét megnyitva a gyűlést, felkérte a szavazatszedőbizottságot jelentésének megtételére. Leadtak összesen 213 szavazatot, melyből Dr. Boros Györgyre esett 203, Dr. Kiss Elekre 2, Dr. Varga Bélára 1 és Vári Albertre 1. Hat szavazó-lap üres volt.

Dr. Ferenczy főgondnok ezután kihirdeti az eredményt és a nagyszámu jelenlevők lelkes éljenzése között ünnepélyesen be-

jelenti, hogy az erdélyi unitárius egyház zsinati képviselője nagy, abszolút többséggel, mondhatni csaknem egyhangulag Dr. Boros György főjegyzőt püspökké választotta.

Hosszantartó lelkes éljenzés követi a zsinati Főtanács határozatát. A hosszantartó éljenzés és tapsvihar elülte után egy háromtagú küldöttséget neveztek ki, amely ünnepélyesen felkéri az immár megválasztott új püspököt, hogy jelenjék meg a Főtanács előtt. Az új püspök megjelenéséig az ülést felfüggesztik.

Pontban tizenegy órakor lép be a terembe Dr. Boros György unitárius püspök, akit felállva percekig eljeneznek és a legmelegebb óvációval és szeretettel halmoznak el. A tapsorkán percek múlva is alig akar elcsendesülni.

Dr. Boros György püspök méltóságteljes léptekkel az elnöki emelvény elé járul és ott megáll. Arcán és szemeiben a meghatottság tükröződik.

És a magasztos történelmi aktus meghatódott csöndjében Dr. Ferenczy Géza főgondnok a következőket mondja:

Méltóságos és Főtisztelendő püspök úr!

Egyházi Főtanácsunk határozatilag csaknem egyhangú határozattal erdélyi unitárius egyházunk püspökévé választotta Méltóságodat, s most, midőn Méltóságod nagy és dicső elődjének püspöki székét átveszi, felkérjük, hogy addig is gyakorolja püspöki jogait, amíg a jelenleg fennálló törvényeink szerint beérkezik a királyi megerősítés is.

Dolgozzatok sokat!... — ez volt sirbaszállt nagy püspökünk végrendelete és mi ezen történelmi és ünnepélyes pillanatban arra kérjük Méltóságodat itt, a felvilágosodás, szabadság és vallás egyenlőség ősi honában, hogy az unitárius egyház törvényes jogait mindenkor és mindenben védje meg. Zsinatunk Főtanácsa Isten áldását kéri Méltóságod munkásságára, jövődjére és életére.

Dr. Boros György püspök székfoglaló beszéde.

Dr. Ferenczy főgondnok beszéde után dr. Boros György csöndes, meghatott hangon válaszolt és mondta el székfoglaló beszédét:

Méltóságos Főtanács!

Tépelődöm, töprenkedem, mit feleljek az én Uramnak, Istenemnek, aki engemet általatok, drága unitárius testvéreim, erre a szent helyre, a Dávid Ferenc püspöki székébe hivatott.

Ugy érzem, mintha lángnyelvek törnének fel e szék négy lábán végig, és ha nem is elégetni, de megtisztítani akarnának emberlénnyem minden salakjától.

Szükségem van rá, mert gyarlósággal terhelt vagyok, s

talán így megtisztulva, lelkem akarattá fog acélosodni és azzá leszek, akire nektek, kik az unitárius egyház jövőjéért dolgoztok, szükségetek van most, midőn gond, aggodás szívémben elterjedett.

Ti hivatok s én itt állok előttetek. És hiven ígérem, hogy valamint eddig, úgy ezután is, az én életem többé nem az enyém, hanem az én égi Atyámé, és a Tied szent Egyházam, kit Isten jókedvében hívott el, miként hajdan egyszülött fiát, hogy megkísértetnél, bántalmaztatnál ezáltal felavatatlán az örök életre, amely a tiszta lélek élete, s amely töled el nem vétetik soha, mert megtartásában őseid, a megdicsőült lelkek sokasága mint őrző angyalok serege szolgál neked a sziv bátorítására, a hit erősítésére, a reménység táplálására.

Az én Istenem, a ti Istenetek nevében fogok elindulni erről a szent helyről, először is ti hozzátok, kedves hitbéli testvéreim, ugyis mint gyülekezetek, ugyis mint egyesek.

A béke olajága lesz kezemben és a szeretet illatos virágait hintem a kebletekre, szívetekbe. A ti örömetek az én örömem, a ti boldogságotok az én boldogságom. Szívem csak szeretet fog termelni számotokra, s ebből fogjátok megismerni hitemet. Jézus példáját fogom követni. Az egy eltévelyedett után elindulok s ölembe véve visszaviszem hozzátok megtérésre és megbocsátásra.

Lelkipásztor társaim, ti, akik Isten jóvoltából kettő híján mind tanítványaim voltatok, titek a mi népünk, s titek vagyok én, mint felkent szolgatárs. Szeretném jobbkezemet kezetekbe téve az Istenszeretet, az emberbecsülés, a Jézushoz vonzó hűség villanyáramát bocsátani szívetekbe, hogy itt a szent zsinati gyülekezet előtt velem együtt, fogadást tegyünk, hogy mi hűvek, egyetértők és kitartók leszünk mind halálig, tudván, hogy ez a hűség áldást, boldogságot, jólét és megelégedést fog termelni hazánk és annak népei, drága kis királynk és kormánya részére.

És most, érdemes szent Zsinat: fogadd fiadat bizalommal és jó reménységgel. Szent céljaidat ismerem, törvényeid parancsait szívem hurjai zengésével megenyhítve fogom teljesíteni. Követni fogom a józan mérsékletnek azt a példáját, amelyet elődöm, Ferencz József teremtett meg.

Titeket, kedves elnöktársaim, arra kérlek, ajándékozatok meg teljes bizalmatokkal, ne sajnáljátok tőlem jótanácsaitokat, hogy egyházunk Kormányzó Tanácsa a ráháruló igen súlyos és nehéz föladatokat teljesíthesse egyházunk jó rendje és vallásunk fölvirágoztatása biztosítására.

Isten nevében indulok a szent munkára, melyhez kimerítő tervemet, akkor fogom előterjeszteni, midőn megválasztásomra a szankciót a magas Kormányzó Tanácstól megnyervén, a hűségesküt lesz szerencsém letenni.

Imára kulcsolt kézzel rebegek hálát az égi Atyának, α mi egy igaz Istenünknek, és kérem, tegye áldásossá azt α napot, a mi drága unitárius vallásunkra és egyházánkra. Ugy legyen. Amen... * * *

Helyénvaló lesz talán néhány szót mondani új püspökünk, dr. Boros György személyéről. 1855 április 19-én Tordátfalván (Udvarhelymegye) született. Középiskoláit Székelykeresztúron és Kolozsvárt, a teológiát Kolozsvárt végezte. 1867-ben a londoni Manchester New College-ba küldetik ki, honnan 1879-ben visszatérve, az egyházi Főtanács azonnal megválasztja tanárnak teológiai akadémiánkhoz. 1884-ben indítványozza és a következő évben megszervezi a Dávid Ferenc-Egyletet, melynek ez időről kezdve ügyvezető-alelnöke lett. Ugyanő alapítja az Unitárius Közlöny-t, melynek a világháború végéig s azután ismét 1924-ig szerkesztője. 1910-ben az elhalt Nagy Lajos helyére egyházi főjegyzőnek választják meg, mely tisztségben különösen a háború után többször, majdnem állandóan helyettesíti püspöki vizitációk és más alkalmakkor a már idős Ferencz József püspököt. Az egyház képviselőjében többször utazik külföldre, különösen Angliába és Amerikába. Egyik ilyen útja alkalmával választja meg az amerikai (Cambridge-i) Harvard-Egyetem díszdoktorának 1901-ben. Élénk részt vett erdélyi kulturális életünkben, az Erdélyi Múzeum-Egyletnek és az Erdélyi Irodalmi Társaságnak ma is alelnöke. Irodalmi téren sokat dolgozott a Keresztény Magvető, Prot. Egyházi és Iskolai Lap, Vasárnapi Ujság, Unitárius Közlöny s újabban a Pásztortűz, Ellenzék, Keleti Ujság, Brassói Lapok, stb. részére. Fontosabb önálló művei: Az unitárius vallás főelvei (Kvár, 1883), A tizenkét apostol tanítása (ford. göröghől, 1883), Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában (1910), Dávid Ferenc teológiája (1910), Keller Helén életrajza (1905) és legújában Dr. Brassai Sámuel élete (1927).

* * *

Zsinat után az egész gyülekezet átvonult a templomba, hol új püspökünk imát és utána emelkedett, tartalmas egyházi beszédet mondott. Urvacsorai ágendát mondott Halmágyi János esperes a tőle megszokott melegséggel és ékeesszólással. Ugyanakkor istentisztelet volt a szabadban is, a volt unitárius gimnázium udvarán, hol imádkozott és egyházi beszédet mondott Balázs András udvarhelyköri, ágendált Végh Benjámín háromszékköri esperes. Istentisztelet után 500 teritékes közebed volt, sok lelkes köszöntővel, toasztal. A délután programját egy vallásos ünnepély foglalta le. Imádkozott Szent-iványi Sándor kolozsvári lelkész, énekelt a tordai Dávid Ferenc-vegyeskar, tudományos értékű, tartalmas felolvasást tartott dr. Gál Kelemen tb. igazgató és szépen szavalt Török Elek III. éves theologus. Filharmonikus zenekar egészítette ki a műsort, mely után dr. Boros György új püspökünk megáldotta és bezárta a vallásos délutánt. Este jól sikerült műsor vezette be a zsinati

Valami a temetőkről.

Minden embernek legdrágább kincsei közé tartoznak az emlékek. Sokszor ringatnak álomba, sokszor boldogítanak. Mai helyzetünkben talán még többet foglalkozunk velük, mint eddig tettük. Drága emlékeink egyik jó részét a temetők sirhantjai zárják. Ott vannak a szülők, testvérek, hitvestársak, gyermekek, mátkák, barátok. Mindenkinnek van valakije, kinek emlékét féltő gondossággal őrzi szive mélyén. Az életben sokszor sebet kapva, bántalmat szenvedve, siró panaszunkkal vagy ujjongó örömeinkkel hányszor megyünk el szeretteink sirhalmához. Milyen jól esik lelkünknek, ha tudjuk, hogy azok a sirok, az egész temető rendezett, gondozott, tiszta. Ha tudjuk, hogy a megpihenni tértek nyugalma nem zavarja semmi. A temetők, sirok épségét nem rongálják barbár módra. A katolikusok minden évben egy napot a halottaknak szentelnek. Felkeresik, feldiszítik a sirokat. Nálunk unitáriusoknál nem egy helyen nincs kellő figyelem fordítva a temetőre. (Van ugyan rendelet a jótévedők sirjának gondozására). Ma, mikor a múlt története nekünk annyiszor ad vigasztalást, bátorítást, nem lesz nehéz minden élő figyelmét a temetőre irányítani és kérni mindenkit, falut, várost, egyházközséget, hogy fordítsunk a temetőre nagyobb gondot. Legyen az szép, rendezett, tiszta. Méltó helye a nyugalomnak. Látszodjon meg a temetőkön, sirokon, hogy gondos kezek ápolják, féltve őrzik. Az elhanyagolt temető szégyenére válik az élő nemzedéknek. Mig a gondozottak arról beszélnek, hogy mi szeretjük, tiszteljük a multat s reméljük, hogy mikor mi is pihenni térünk, virágokat nyitó, zöldülő hant alatt alusszuk álmunkat. Ki elolvassa e sorokat, gondoljon az ott levő temetőre, talán épen szeretteinek sirhalmára és öltöztesse azokat ékes öltözetbe, hogy legyen neki is, mindenkinnek kedves pihenő hely a temető. Aki szereti, félti emlékeit, akinek kedves volt szülő, testvér, hitves, gyermek, barát, aki előtt kedves a múlt: az megérti, megszívleli ez egyszerű sorokat.

Abrudbánya.

Fazakas Béla, lelkész.

Mit felelsz Neki?

Hallod-e, testvér, Ő üzent neked,
Szava messze zeng:
Hegyről a hólé lefelé ered.

Napsugár hője dus vetést nevel,
Meglásd, ez őszre
Sok arany kalászt égfelé emel.

Zengő szó csendül, hallod-e testvér,
A nyomor enyhül;
Ő megígérte, lesz őszre kenyér.

osztás alkalmából a börtönben levő raboknak élelmiszert osztott ki a Szövetség. Minden 6—8 hétben kórházi betegeket látogattak, kiknek szintén ajándékot vittek. 3 vallásos estélyt tartottak. Egy szindarab előadásának jövedelméből orgona-alapot létesítettek. Elnök: Ébert Andrásné.

18. *A homoród-almási* D. F. Nőkszövetsége 1926/27. évi jegyzőkönyvéből kivonatot küldött, melyben nagy elismerését és mélyeséges részvétét fejezi ki lelkes és ügybuzgó vezetője: Ajtay János tiszteletes ur halála alkalmából. E szomorú alkalomból Ajtay János nevére emlék-alapot létesített és jegyzőkönyvéhez csatolta az udvarhelyi unitárius lelkész kör által: „Ajtay János homoród-almási unitárius lelkész gyászemléke“ címen kiadott füzetek egy példányát. A Nőkszövetsége mély sajnálattal veszi tudomásul szeretett elnöknőjének, Ajtay Jánosnénak 26 évi hasznos, önzetlen s gazdag gyümölcsöket hozott munkálkodása után való lemondását és halála jeléül tiszteletbeli elnöknőjének választja meg. 1927. október 16-án a Nőkszövetsége küldöttsége egy megható hangú jegyzőkönyvi kivonatban bucsuzott el szeretett elnöknőjétől, amely kivonatot 186 tag irt alá.

19. *Az árkosí* D. F. Nőkszövetsége működéséről részletes tudósítás jelent meg már az Unitárius Közlönyben.

20. *A brassói, oklándi, recsenyédi, kálnoki, csegezi, mészköi, székelykereszturi* D. F. Nőkszövetségeiről általánosságban tudjuk, hogy buzgón munkálkodnak. Ü. K.-né.

A kolozsvári D. F. Unitárius Nőkszövetségének hírei.

A Nőkszövetsége az utóbbi két hónap alatt szüntelen munkásságot fejtett ki. Megindított egy kézimunka akciót, melynek célja, hogy a tagok és ismerősöktől minél több kézimunkát összegyűjtsön, mit kiállítás vagy sorsolás útján pénzzé lehessen tenni az Egylet pénztárának gyarapítására. Az akció igen szép eredménnyel indult meg. Az Egylet a Magyar Nők központi titkárságának felszólítására egy felhívást intézett a vidéki társegyesületekhez a népviselet ápolása érdekében.

A jó idő beálltával a Szövetség tagjai megkezdették az évi látogatásokat a város unitárius családjainál, pontos adatokat véve fel a családi és anyagi viszonyokat illetőleg.

Számos szegény fordult segítségért az egylet felé, mely erejéhez képest igyekszik támogatni a szükségben levőket.

A Nőkszövetsége folytatja működését. A munkakör fejlődését reméljük elérni azáltal, ha a vidéki egyletek is velünk együtt fognak igyekezni a most már lehetséges szorosabb összeköttetés megteremtésére a társ-egyletek között.

Ismert jóttevőink, Mr. és Mrs. Evans Angliából ősszel tett adományaikat megtoldották 8000 leu-val a Leánycthon javára. A pénzt a Nőegylet még április elején megkapta és hivatalosan meg is köszönte. Kérésünkre arcképükkel is megajándékozták a Leánycthont.

Egyleti élet és munkásság.

Ifjúsági kongresszus Kereszturon. Amint már mult számban is jeleztük, a Dávid Ferenc-Egylet Ifjúsági köre kongresszust rendez f. évi július 3-tól 8-ig Székelykereszturon. Célja e kongresszusnak, hogy unitárius ifjainkat szorosabb egységbe tömörítse, külföldi testvéreinkkel az érintkezést és ez érintkezésből fakadó biztatást megérezze s hogy úgy lelkileg, mint szellemileg előkészítse őket a világba való kilépésükre, mely előbb-utóbb mindeniküknél elközelget. A kongresszust összekapcsoltuk a dévai Dávid Ferenc-emléktábla visszahelyezésével és egy a kongresszus után tartandó propaganda köruttal. Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a Közlöny júliusi számát olvassák el, mielőtt Dévára elindulnának, mert könnyen lehetséges, hogy a dévai ünnepek a hatóságok közbejövetele esetén elmaradnak. A Közlöny e hó 30-ra már minden faluban kézbesítve lesz. Helyezzük tehát a fősúlyt magára a kongresszusra, hogy azt minél impozánsabbá, felemelőbbé és sikerültté tegyük.

A cél csak úgy lesz elérve, ha az ifjúságnak mentől nagyobb serege gyűl össze e helyeken. Ezért meleg szívvvel kérjük összes ifjúsági egyleteinket, hogy bár két-két taggal képviseltessék magukat a dévai emléktábla-visszahelyezési ünnepélyen és főképen a a Kereszturon megtartandó kongresszuson, melyeknek műsorát a következő számunkban hozzuk.

Az Unitárius Közlöny áprilisi számában bejelentett kirándulásunk elmarad, ámbár a legtöbb egyházközségünkben a tervünk megvalósításához szükséges jó szándék és támogató lelkesedés nem hiányzott, mégis kénytelenek vagyunk annak megrendezésétől a jelen alkalommal elállni, mivel hiányzó eszközeink párosulva egyes éppen gócpontban fekvő egyházközségeink közönyével, tervünkről való lemondásra kényszerítettek.

Az utazás költségei Kolozsvár—Déva—Keresztur s vissza Kolozsvárra III. osztályon 970 leut, második osztályon 1530 leut tesznek ki. Kereszturon elszállásolást ingyen, kosztot kedvezményes napi áron (kb. 40—50 leu) fogunk kapni, míg a dévai tartózkodás és kosztozás mindenkinek a saját költségén történik.

Levélbeli szíves megkeresésre azonnal válaszol a D. F.-E. I. K. Cim: Kolozsvár. Unitárius kollégium, hova a részt venni szándékozók bejelentését is kérjük.

Homoródújfalvi D. F.-E. keretében az Unitárius Nőszövetség 1927. nov. 20.-tól folyó év márc. 11.-ig a következő munkásságot fejtette ki: 10 vallásos estélyt rendezett, melyeken az egyházközség nő tagjai áldásosan munkálkodtak. Dec. 4-én vidám műsorú teaestélyt tartott, minek jövedelméből szép színpadi függönyt vásárolt. Ugyanekkor Dobai Istvánné kürtöskalács adományából sorsolás útján b:gyűlt 200 leut az abrudbányai egyházközség felsegélyezésére fordította. Dec. 26.-án a Nőszövetség közre-

Egyházi és iskolai mozgalom.

Anyák-napja. Az országszerte megindult mozgalom első eredményeképpen a kolozsvári Vasárnapi Iskolánk növendékei szépen sikerült Anyák-napját rendeztek május hó 13-án. Kedves jelenet volt, amikor az ünnepélyen minden gyerek kis virágcsokrot nyújtott át a nézőközönség közt jelenlevő édesanyjának, hogy azt a sok gondot és szeretetet, melyet egész éven át élvezett, megköszönje. Tizenhét változatosabbnál változatosabb programszám gyönyörködtette a szülőket és a közönséget. Az ünnepély csúcspontját képezte P. Trefán Leonard ferencendi rendfőnök beszéde, melyben az anyák-ünnepének fontosságát emelte ki magasröptű elmélkedés kapcsán. Ide kell iktatnunk azoknak a buzgó hölgyeknek a nevét, kik az ünnepély megrendezésénél a legtöbb dicsőretet érdemlik meg: dr. Borbély Istvánné, dr. Kiss Elekné, Márkos Albertné, Vass Domokosné, br. Diószeghy Erzsébet és Técsy Sarolta.

Gvidó Béla esperes balesete. A zsinatról való hazatérése alkalmával könnyen végzetessé válható baleset érte Gvidó Béla dicsőszentmártoni esperes-lelkész afiát. Aranyosgyéresen automobiljuk fölfordult és maga alá temette utasait. Az esperes bordatörést szenvedett, míg családjának tagjai, szerencsére, kisebb zuzódásokkal menekültek meg. Gvidó esperest a kolozsvári Park-szanatóriumba szállították, honnan gondos ápolás után pünköst első napján, ha nem is teljesen gyógyultan, de mindenesetre veszélyen túl bocsátották vissza egyházközségébe. Az esperes balesete iránt megnyilatkozott részvétet és a személye iránt kifejezett meleg szeretetet legjobban kifejezi az a távirat, melyet hívei küldtek betegágyához: „Egyházközségünk presbitériuma 23-iki értekezletéről lelkész-esperesének balesete felett mély részvétét, megmeneküléséért őszinte örömét nyilvánítja és reméli, hogy szeretve tisztelt lelkipásztorát mielőbb egészségesen régi munkakörében láthatja viszont. Dicsőszentmárton, 1928 május 23. *Pál József*, kurátor.“ Magunk részéről szintén reméljük és kérjük Istent, hogy esperes afia minden utómaradvány nélkül heverje ki ezt a balesetét s tovább dolgozhasson egyházközsége és az egyetemes egyház érdekében.

Hymen. *Patakfalvy* Zsigmond kolozsvári fiu elemi iskolánk tanítója május 26-án nőül vette *Máthé* Emma etédi tanítónőt. Az egyházi megáldásban dr. Kiss Elek theol. dékán részesítette az új párt. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk az új házasoknak.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába április 20-tól május 18-ig tagsági és előfizetői díjat fizettek: Adorján Géza, ifj. Bardócz Ferenc, Boros Elek Torda, özv. Szénásy Ferencné Dés, Benedek András Nagyajta, Ürmösi Jenő Kolozsvár, özv. Nagy Lajosné Marosvásárhely 1928-ra, Izsák Mihály Vajdahunyad, Gyöngyösi Károly, Unitárius Egyházközség, Oltean Miklósné Sepsiszentkirály, Pap László Székelyudvarhely, Hugel Jánosné, Kelemen Jenő, Vass István, Nagv József, Radó Józsefné, Csutak Józsefné, Benkő János, Gál Józsefné, Roboz Elekné, Simén András, özv. Kádár Lázárné Segesvár, Benedek Gyula Nagyajta, Máté Sándor Bágyon 1927-re.

Külföldi hírek.

A **Christian Register** című bosztoni unitárius hetilapban olvastuk az alábbi pár sort, melyet érdekessége miatt leközöltünk. Massachusetts állam népszámlálásának eredményét kiadták nyomtatott füzet alakjában. A vallásokról készült statisztika előtt minden vallásról pár ismertető sor áll. Az unitarizmusról a következő ismeretést írja a nem unitárius bizottság. „Az unitarizmust jellemzi a a hit teljes szabadságához való törhetetlen ragaszkodás; az ész jogának korlátlan respektálása vallásos ismeretek szerzésénél; a más vallásos meggyőződést vallókkal szemben tanusított teljes türelmessége; a nevelés és emberbaráti mozgalmak iránt érzett nagy szimpátiája; és a jellemre helyezett nagy fontosság; vallásilag hangsúlyozzák Isten egyszemélyiségét, Jézusnak ember voltát, az emberi természet sokratermettségét és méltóságát, a Biblia természetes jellegét és a különbség nélküli, általános üdvözülést.“ E nyilatkozat első része nagy elismerése annak a közéleti és jótékony-sági téren kifejtett unitárius munkásságnak, mely unitárius testvéreinket Amerikában lélekszámukat messze túlnövő arányban az **első** között az **első** közé helyezi. Amit az unitárius hitelveknek vallásos megnyilatkozásairól mond, az természetesen csak nagy általánosság. „Az ész jogának korlátlan respektálása vallásos ismeretek szerzésénél“ csak annyiban felel meg a valóságnak, amennyiben az unitarizmus, helyesen, ezen az úton, vagyis az ész útján egismerhető élmények és tapasztalások során át indul el Isten felé. Viszont maga az unitarizmus tudja legjobban, hogy egy bizonyos távolságon túl az ész elveszti megismerő képességét, ott már csak a hit szárnyai vihetnek tovább. Tévedés lenne azt állítani, hogy az unitárius csak addig tud eljutni, ameddig a józan ész viszi. Tovább is segíti az Isten után törekedőt a lélek, a léleknek rejtett adománya. És mert helyes úton indult el, tovább és Istenhez közelebb tud jutni, mint az, aki már kezdettől fogva csak mesterséges dogmák, valószínűtlen csodák és misztikus szertartások országútján indul utnak. Ha így fogjuk fel, akkor tényleg „az ész jogának korlátlan respektálása“ unitárius jellemvonás. Sz. I. S.

Balázs Ferenc, a földet körülutazó külföldi akadémitánk megérkezett Calcuttába, India egyik fővárosába. Utjáról küldött tudósításait tovább is hozni fogjuk, jelen számunkból csak helyszüke miatt maradt ki. Felhívjuk ez utleírásokra olvasóink figyelmét.

.....
Bibliaismeret. Mult számunkban feltett kérdésekre több válasz érkezett, melyek közt Hoffman: A tél bírdalmában, című ifjusági regényt ki fogjuk sorsolni. A nyertes nevével a júliusi számban közöljük. Ujabb kérdésünk a következő: Melyik két rész hasonlít a Bibliában egymáshoz leginkább? „Rész“ alatt értünk egy fejezetet. Erre a kérdésre *felnőttek is* válaszolhatnak. Legtöbb hasonlóságot kimutatónak, vagy amennyiben a helyes két részt többen fedeznék fel, akkor a kisorsolás nyertesének. Burkitt: A kis lord című regényét fogjuk adományozni. Határidő: 1928. július 20.

Irodalom.

Almanach, a kolozsvári Unitárius Főgimnázium „Krizsa önképzőkörének“ 1927—28. évről. Kiadja a „Krizsa Önképzőkör“. Corvin-könyvnyomda 1928.

Csinos külalaku, tartalmas könyvecske hagyta el a Corvin-könyvnyomda sajtóját pár nappal ezelőtt. Címe megmondja, hogy kik adták ki ezt a könyvet. Az 1839-ben Kriza János és Szentiványi Mihály szerkesztésében megjelent „Remény“ című „zsebkönyv“ méltó utódja kíván lenni ez az almanach. Azt is unitárius ifjak adták ki, mint ezt, igaz, hogy idősebb fővel, de hiszem, hogy egyformán nagy lelkesedéssel. Tizenkét novella, vers, essay és felolvasás teszik gazdaggá ezt a könyvet. Nem kell itt feltennünk a jóakaratu bíráló leereszkedő és csak a jót meglátó szemüvegét, ezek az írások túl vannak már a középiskolásoknál megszokott szárnypróbálgatások kezdőflegességéin. Igazán gyönyörűséget szerzett nekem ennek a könyvnek végigolvasása, mit bizony sok u. n. „beérkezett“ erdélyi tolforgatónk könyvénel nem éreztem. Egyszerűek, természetesek, nem mesterkéltek ezek az írások, van bennük valami az ifjuság friss üdeségéből, optimizmusából, amely valahogyan közelebb áll az igazi művészethez, mint sok „modern“ ironk homályossága, pesszimizmusa és erkölcstelensége. Kár volna kiemelni egyet is a többi közül, mert hiszen egyformán gyönyörködtető ennek a könyvnek minden egyes darabja. Azért hát csak egyéni megjegyzés kíván lenni, hogy Péterffy László novellái és Mikó Imre feblvasásai ragadták meg tetszésemet még a többiek felül is leginkább. Péterffy Lászlónak fejlett humor-érzéke, képzelete, Mikó Imrének tárgyán uralkodó, könnyed és szép stílusú előadásmódja, az erős oldalai. Kahlfürst Tibor két linoleummetszete szép és precíz kivitelével nagyban hozzájárult a könyv élvezetességéhez. A könyv ára 40 lej. Nem sok ezért a könyvért és duplán megéri azért az élvezetért, melyet, tudom, bármely olvasónknak is szerezni fog, ha megveszi. Sz. I. S.

.....

Szerkesztői üzenetek. Minden olvasónknak! Az Unitárius Közlöny hittestvéreink lelki építésére mindent el kíván követni. Ép ezért feltesszük a következő körkérdést: Mit szeretne olvasni a Közlönyben? E kérdés alatt kérünk feleletet mindenre, ami a lap szellemi tartalmára vonatkozik. Több elbeszélést, több bibliai ismertetést, több külföldi hírt, több vidéki tudósítást, több verset? Minden levél a szerkesztőnek címzendő. Határidő: június 20-át tüzzük ki.

Csatkay J. Sopron. Köszönjük a szép levelet és egyet is értünk Önnel. Minden reformnak azonban elő kell, nem lehet egyszerre keresztülvinni. Ezutáni észrevételeit is igen szívesen vesszük. Rokkanti katonai Oradea. Köszönjük a küldött anyagot, a Közlönyre nézve ne tessék aggodalmaskodni. B. P. Unitárius Egyház. Ime, most itt az alkalom. Igen örvendenénk, ha megjegyzéseit pozitív formában is tudunkra adná.

.....

Alapítói díj 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny“ ingyen jár!

Minden kézirati Szent-Iványi Sándor szerkesztő címére Cluj Unitárius Kollégium küldendő.

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egyet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítódíj 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyetemi pénziárhoz küldendő.

Nyomatott „Corvin“ könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz.